ԱՐՄԷՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թիւրքիոյ և Իւսսիոյ համար տարեկան 23 Ֆրանգ
Ուրիշ ամեն տեղերի » » 20 »
Տնօրինութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժնէգիրները կանխիկ կը վճարուին։ Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց ուրիշ յաւելման բաժնեգնին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը ամեն օր կէսօրէն յետոյ, ժամ 2 էն մինչև 4 միայն։

Ա ՏԱՐԻ ԹԻՒ 40

1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31

(ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18 Հ. Տ.)

ՀԱՅԵՐԵԱՓԻ

Կը հրատարակուի Չ. և Շբթ. օրերը

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Ծանուցման 1 մէջք տող դիրը 1 սանտիմ կարժէ. 1 գվսագիրը 2 սանտիմ.
Նամակ կամ ծրար պէտք է դրկել խմբագրութեան հետևեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, rue Arménie, 2 (Hôtel Forer), MARSEILLE.

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Hôtel Forer).

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի՞նչ պէտք է աճել եւ ի՞նչ կրճատք ածել։—Մի հայպատուհիրակութիւն (թարգմ. Le Voltaire յրագրէն). — Ծայրայեղութիւն. —Ծեծ Վ. Հիւգոյ Գեամբլ փաշայի մի նոր ճնշումը Յարութիւն Պատրիարքին վրայ. —Ծուլքանը կգրօսնու. —Հայեր ի Ռումանիա. —Ֆրանսական յուներ. —Արեւելեան խնդիր.—Առեւտրական.—Ծանուցումներ։ — Քանասիրական (Քոնսկալի շղթայ)։

ԻՆՉ ՊԷՏՔ Է ԱՃԵԼ ԵՒ ԻՆՉ ԿՐՃԱՆՔ ԱՃԵԼ

Ա յսօր հրատարակած ենք «Արմէնիա»ի մէջ մեր Լոնտոնարնակ բարեկամներէ մէկին «Թուրքիոյ հայ մը» ստորագրութեամբ և «Ծայրայեղութիւն» վերնագրով մի յօդուածը որի առիթով աւելորդ չենք համարիր երկու տող ալ մենք գրել։

Արդէն գրած էինք այդ նկատմամբ մեր կարծիք «Արմէնիա»ի 35–րդ թիւին մէջ. այսօր ալ կուզանք մի քիչ ընդարձակօրէն բացատրել զայն։

Մենք համաձայն ենք որ Գէրլինի դաշնագրի 61–րդ յօդուածի գործադրութիւնը բացէ ի բաց Թիւրք կառավարութենէն ուզուի ուզուկիւ։ Այդ ոչ միայն կարելի, այլև հարկ է անել։ Բայց մենք կը կրկնենք դարձեալ թէ այդ դիմում ապարդիւն պիտի մնայ, ինչպէս որ բազմիցի փորձեր ալ ապացուցած են մեզի։ Թէ դեսպանները առաջնորդարաններէն և թէ Կ. Պոլիս պատրիարքարանէն (Հայրենասէր Ներսէսի և իւր նախորդ պատրիարքների միջոցով) երբեմն եղած այդպիսի դիմումները, ապարդիւն մնացէ զատ, ի զուր Թիւրք կառավարութեան կասկածները և չարակամութիւնը հրահրած են իրենց վրայ։ Թիւրք կառավարութեան ամենէն յատահատական կողմն սա է արդէն որ նա բնաւ չուզեր լսօսք հասկնալ, նա բնաւ միտումն չունի բարեկարգութիւն մտցունել իւր տէրական երկիրներուն մէջ և համոզուելով հանդերձ թէ այդ բարեկարգութիւնները իրեն ալ օգտակար կը լինին, նա կը խորչի այդ ամենէ զի կը մտածէ թէ երեւս թէ ինք անընդունակ է այնչափ օգուտ քաղելու որչափ քրիստոնեայ հպատակները ունակ աւելի զարգացած են քան թէ ինք։ Նա համոզուած կերեւի թէ ժողովուրդը միշտ անկարգ և վայրենական վիճակի մէջ պահելով է որ ինք պիտի կրնայ իւր կամքը ոյժի միջոցով միշտ գերազանց վիճակի մէջ դանուիլ։ Եւ երբ Թիւրքը իւր մէջ մարմին ու արիւն դարձած այդ համոզումէ չեն կրցած բաժնել դաշնագրով առանձնած իւր հանդիսաւոր պարտականութիւնները, դաշնակից տէրութիւններ, և մանաւանդ Անգլիոյ, իւր վրայ մինչև ի ատիճան ի գործ դրած բարոյականէ ներգործները, կարելի է միթէ յուսալ որ իւր վրայ ղօրեն պատրիարքարանի դրութիւնները, բագրիները, մանաւանդ այն ազդի պատրիարքարանն որի վրայ Թիւրք կառավարութիւնը այն գաղափար ունի թէ երբ անհնակը պարտադ դանեն, կը վազվզեն ու կը ճըճըան մուկերի պէս, բայց մի ոտնատակի բառական է խառնիխուռն փախցնելու նոցա իրենց ծակերի մէջ։

Կը կրկնենք թէ պէտք է ուզուկի Թիւրքին դիմել և բողոքել, դիտմամբ հանդերձ թէ անըսելի կը մնայ։ Այդ կերպով մենք մեր հպատակութեան պարտքը կատարած կը լինինք։

Բայց միևնոյն ժամանակ, այսինքն Բ. Դրան դիմելով հանդերձ երբ կը տեսնենք թէ ապարդիւն կը մնայ, պէտք է դիմենք նաև եւրոպական մեծ պետութիւններին որոնք իրենց ստորագրութեամբ պարտականութիւն ստանձնած են հսկել Արմէնիոյ մէջ Թիւրք կառավարութեան ի գործ դնելիք բարեկարգութիւններին վրայ։

Սակայն, մեր կարծիքով, այդ ալ մի մեծ օգուտ չպիտի կրնայ ունենալ դի մեծ տէրութիւնները փոքր ազգերի չահերին համար չատ չեն յուզուիր և իրենք չեն ներկայանար ասպարէզ լծնդիր յարուցանելու համար, երբ ուզուկի իրենց վերաբերմամբ չօշափելի մի չահ չկայ։

Այսու հանդերձ կը կրկնենք թէ պէտք է դիմել և բողոքել մեծ պետութիւններին։ Այդ կերպով մենք ցոյց տուած կը լինինք թէ մի անդադար ժողովուրդ չենք և 61–րդ յօդուածին մէջ ճանչցուած մեր իրաւունք պահանջելու չափ ազդային դպացում ունինք։

Պատմութեան մէջ տեսնուած բան չէ բնաւ և հայերն ալ չեն կարող մի միակ բացառութիւն կազմել ընդհանուր ազդերի մէջ որ իրենց ինքնավարութիւն արտի, առանց արիւն թափելու, առանց սէր ծանր զոհողութեան, թուրքի կառավարի տակ ստորագրութիւններ չարելով և այս կամ այն տէրութենէն իրաւունք և դիմութիւն մուրալով միայն։ Թիւրքահպատակ ազգերէն ոմըր, Յունը, Գարստասպլին, Գուլիսըրը ևն. կրցան ազատիլ Թիւրքիոյ հարստահարող լուծէն, առանց արիւն թափելու և ազատութիւն ձեռք բերելու համար ամեն չարչարանք, բանտ, աքսոր, կախաղան և ընդհանուր կոտորած անգամ յանձն առնելու։ Ի՞նչ իրաւունքով կրնանք պահանջել ուրիշ ազդերէն որ մեր հանգստութեան համար իրենք զոհողութիւններ անեն, առակ վտանեն, մինչև իսկ ի հարկին արիւն թափեն, մինչդեռ մենք մեր այդ հանգստութեան համար որ կը պահանջենք, մեր եղունգն անգամ կտրելու կը վարանինք։ Այսօր իսկ, Գուլկարները քոպոքական աշխարհին մէջ վոքրիշատէ ձայն ունենալէ յետոյ անգամ, չկրցան իրենց միութեան խնդիրը հատուցանել, բայց միայն իրենց թափած արիւնովն ծեփելով և ամրացնելով իրենց միութեան խնդիրը։

Մենք չենք անոնցմէ որոնք կը կարծեն թէ մեծ պետութիւններին իրենց բարդիր միայն տալով մենք կը յաջողինք 61–րդ յօդուածը ԳՈՐԾԱԴՐԵԼ ՏՑԼ։ Այս նախապէս աչքի առջև ունենալով, յուսահատութիւններէն ալ չենք լինիր երբ այս անգամ ևս տեսնենք թէ 61–րդ յօդուածը չկրցանք գործադրել տալ։

Նոյնը կրսենք նաև ուզուկի Թիւրքիոյն դիմելու մասին։

Մենք կը կրկնենք թէ, մեր կարծիքով, թէև կը ցանկանք որ խաբուած լինինք այդ կարծիքի մէջ, Թիւրքիոն խօսք հասկցունելու և աշխարհի ուշադրութիւնը վերստին չշեղելու մի չահ չկայ։

Այսու հանդերձ կը կրկնենք թէ պէտք է դիմել և բողոքել մեծ պետութիւններին։ Այդ կերպով մենք ցոյց տուած կը լինինք թէ մի անդադար ժողովուրդ չենք և 61–րդ յօդուածին մէջ ճանչցուած մեր իրաւունք պահանջելու չափ ազդային դպացում ունինք։

Պատմութեան մէջ տեսնուած բան չէ բնաւ և հայերն ալ չեն կարող մի միակ բացառութիւն կազմել ընդհանուր ազդերի մէջ որ իրենց ինքնավարութիւն արտի, առանց արիւն թափելու, առանց սէր ծանր զոհողութեան, թուրքի կառավարի տակ ստորագրութիւններ չարելով և այս կամ այն տէրութենէն իրաւունք և դիմութիւն մուրալով միայն։ Թիւրքահպատակ ազգերէն ոմըր, Յունը, Գարստասպլին, Գուլիսըրը ևն. կրցան ազատիլ Թիւրքիոյ հարստահարող լուծէն, առանց արիւն թափելու և ազատութիւն ձեռք բերելու համար ամեն չարչարանք, բանտ, աքսոր, կախաղան և ընդհանուր կոտորած անգամ յանձն առնելու։ Ի՞նչ իրաւունքով կրնանք պահանջել ուրիշ ազդերէն որ մեր հանգստութեան համար իրենք զոհողութիւններ անեն, առակ վտանեն, մինչև իսկ ի հարկին արիւն թափեն, մինչդեռ մենք մեր այդ հանգստութեան համար որ կը պահանջենք, մեր եղունգն անգամ կտրելու կը վարանինք։ Այսօր իսկ, Գուլկարները քոպոքական աշխարհին մէջ վոքրիշատէ ձայն ունենալէ յետոյ անգամ, չկրցան իրենց միութեան խնդիրը հատուցանել, բայց միայն իրենց թափած արիւնովն ծեփելով և ամրացնելով իրենց միութեան խնդիրը։

Մենք չենք անոնցմէ որոնք կը կարծեն թէ մեծ պետութիւններին իրենց բարդիր միայն տալով մենք կը յաջողինք 61–րդ յօդուածը ԳՈՐԾԱԴՐԵԼ ՏՑԼ։ Այս նախապէս աչքի առջև ունենալով, յուսահատութիւններէն ալ չենք լինիր երբ այս անգամ ևս տեսնենք թէ 61–րդ յօդուածը չկրցանք գործադրել տալ։

Նոյնը կրսենք նաև ուզուկի Թիւրքիոյն դիմելու մասին։

Մենք կը կրկնենք թէ, մեր կարծիքով, թէև կը ցանկանք որ խաբուած լինինք այդ կարծիքի մէջ, Թիւրքիոն խօսք հասկցունելու և աշխարհի ուշադրութիւնը վերստին չշեղելու մի չահ չկայ։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲՈՆԱԿԱԼԻ ՇՂԹԱՑ

Հեռո՛ւ, հեռո՛ւ առանձնացած մութ բանտում
Բանտարկեալը լուռ կը սրտին սիփռանք.
Նա քայլում էր ծագող լուսով ուրախանում,
Երդով դառնում որդոյթի տատանման՝
Շարժուի՛ր չարժուի՛ր, բանաւորի ո՛վ շղթայ,
Ես չխուեղդ պնդութիւն կտայ ոտերիս.
Շարժմանդ հետ քանի չողիւն երևայ
Շատ աչիւնդ ուրախութիւն է իմ սրտիս։
Դեռ նոր անցած լոյսի չողը դէպի նա
Նա զարթնում է ուրախ տեղիցը ցատքում,
Որդոյթը խփում է դեռևին անխնայ,
Սպառնալից ձայնով դիմացը երգում.
Շարչարի՛ր ինձ, բանաւորի ո՛վ շղթայ,
Միայն թէ լոյս սկսէ երևալ իմ աչքիս.
Կամրացնես ոտերս չխուեղդիդ չարակայ
Եւ այն լոյսը ցնծութիւն կտայ իմ սրտիս։

Մինդեռ առաջ աւազակի ոտերը
Նորա մէջ պնդել էին կարծես յաւիտեան,
Նոյն որոգայթը և հինաւուրց ժանգերը
Այժմ անմեղ դերւոյ ոտին դրին դարան.
Եւ նա երգում էր՝ չարժուի՛ր չարժուի՛ր,
Ես չարժուելուց Քող դահիճները դողան,
Թէպէտ բանտում չիք սփոփանք սիրալիր
Ես կայծերդ սուրբ գուշակ են ազատութեան։
Անցան օրեր—օրակները յաւակուեցան,
Շատ չարժուելուց կամաց կամաց նուազուեց,
Կայծի չողիւնով գերին տեսաւ իւր ճակատն,
Ազատ ժպտալով նորա դիմացը երգեց՝
Դե՛հ, չարժուի՛ր, բանաւորի ո՛վ շղթայ,
Այս օրը հասաւ մի օր էլ կգայ կիմչուես,
Իրաքանչիւր բեկորդ զուսած կինայ
Որով ձեռիս սուր երկայրի կ'ձուլուես։

Նոյ. 28/10 Դեկտ. 85.
Վաղարշապատ

Ա. Տ. Մ.

ԴՎՈՒՄՆԱՑՈՒԺՈՒՆ

1862 էն ի վեր ազատ դպրոցները

(1) Ֆ. Շարլ, այս յոդուածի ներքին վերտառությունն է my last visit to the Le Voltaire ի նկատի ունենալով Le Voltaire ի խմբագրությունը։ Թարգ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ (1)

Ինչքան ժամանակ դպրոցական հարցերը մեզ համար ներքին հանգիստ չեն թողել, այնքան ժամանակ ես իմ ժողովրդակիցներին ասել եմ, որ ամենից առաջ պետք է ուսումնարանները ազատ դարձնել կրոնական ազդեցությունից։ Ես ասել եմ, որ ուսումնարանները պետք է ազատ դարձնել կրոնական ազդեցությունից, որովհետև ես համոզված եմ, որ ուսումնարանները կրոնական ազդեցության տակ գտնվելով՝ ոչ միայն չեն կարող ազատ դաստիարակության հաստատություններ լինել, այլև ընդհակառակն՝ ամենավտանգավոր հաստատություններն են ազատության համար։

1880 էն ի վեր ես էլ եմ կրկնել նույն բանը։ Ես ասել եմ, որ ուսումնարանները պետք է ազատ դարձնել կրոնական ազդեցությունից, որովհետև ես համոզված եմ, որ ուսումնարանները կրոնական ազդեցության տակ գտնվելով՝ ոչ միայն չեն կարող ազատ դաստիարակության հաստատություններ լինել, այլև ընդհակառակն՝ ամենավտանգավոր հաստատություններն են ազատության համար։

Ես ասել եմ, որ ուսումնարանները պետք է ազատ դարձնել կրոնական ազդեցությունից, որովհետև ես համոզված եմ, որ ուսումնարանները կրոնական ազդեցության տակ գտնվելով՝ ոչ միայն չեն կարող ազատ դաստիարակության հաստատություններ լինել, այլև ընդհակառակն՝ ամենավտանգավոր հաստատություններն են ազատության համար։ Ես ասել եմ, որ ուսումնարանները պետք է ազատ դարձնել կրոնական ազդեցությունից, որովհետև ես համոզված եմ, որ ուսումնարանները կրոնական ազդեցության տակ գտնվելով՝ ոչ միայն չեն կարող ազատ դաստիարակության հաստատություններ լինել, այլև ընդհակառակն՝ ամենավտանգավոր հաստատություններն են ազատության համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅ ՄԱՐԴՈՒ ՎԻՃԱԿԸ ԵՎ ՄԵՐ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ԹԵՐԹԻՆ

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ԹԵՐԹԻՆ

1883 Թիւ. 18
Նոյեմբ.
Տարի Ա.

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ԹԵՐԹԻՆ

ՎՈՂՈՓ ԿՈՄՈՒՑԻՈՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ ՄԱՂ ՎՈ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ԹԵՐԹԻՆ

ՎԱՂՈՕՅՃԿ ՅՈՂՈՒԱՍՈ

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ԹԵՐԹԻՆ

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ ՄԱՂ ՎՈ

1883 Թիւ. 22
Նոյեմբ.
Տարի Ա.

Ամեն հայաբնակ քաղաք ունի մէկ եկեղեցի, 1—2 քահանայ, 1—2 դպիր։ Ի Պօթուշան, ի Ֆօքշան, ի Սուչաւա կան երկերկու եկեղեցիք, բայց միայն միոյն մէջ կը կատարուին եկեղեցական արարողութիւնք։ Պօթուշան ունի 4 քահանայ և ուր առաւել պահուած են հայկական սովորութիւնք և լեզուն քան այլուր։ Ազգային վարժարանք Ռումանիոյ մէջ մէկ են։ Ի Սուչաւա, ի Պօթուշան, Յ'Նաշ, ի Ռօման, ի Գալաքրէչ, ի Ֆօքշան (այժմ փակ)։ որոց իւրաքանչիւրին մէջ պարունակեալ երկսեռ ուսանողաց թիւն խիստ աննշան է 10—20։ միայն Պօթուշան, Ռօման, Գալաքրէչ կը պարունակեն 150ի չափ ուսանողներ, այնպէս որ բոլոր Ռումանիոյ Ազգ։ վարժարանաց մէջ 200—250 ուսանող կը գտնուի։ Ճեմելք բոլոր վարժարաններն կը յաճախեն և ստեպ կիւրակէ և տօն օրերն նոցա եկեղեցիները, խոպան կորսընկնելով ազգային զգացումն։ Այս գաւառն կը պատկանին մեծաւ մասամբ մեծատանց զաւակներն։ Ազգ։ վարժարանաց մէջ կը դաստիարակուին միջին կարգի կամ աղքատիկ աղայք, յորոց չէ կարելի սէկ նիւթական նպաստ ստանալ, վարժարանաց ծախքերն դժուարաւ կը մատակարարուին ազգային կալուածոյ եկամտաւով։

Վարժարանաց ներքին վիճակին վերայ այսչափն միայն կրնամ ըսել թէ գոհացուցիչ լինելէ հեռի է։ որուամ պատասխանատու է միայն ազգն։ չ'ուզեմ այս մասին խօսիլ աւելի։

Իսկ Ռումանուհորակերպ Ազգ։ վարժարանին վերայ կրնամ մանրամասն ծանօթութիւններ տալ ուր իրը ուսուցիչ կը գտնուիմ այսօր։ և կը փափաքիմ որ մանաւոր ուշադրութեան առարկայ լինի յօդուածոյս։ ինչպէս որ ընդհանուր ազգին ուշադրութեան առարկայ եղած է և այր վերայ հիմնուած են յոյսեր և ակնկալութիւնները։

Վարժարանս կը պարունակէ գրեթէ 70ի չափ երկսեռ ուսանողներ, յորոց 20 էն աւելին օտարական են, գերմանացի հրեայ են։ մնացեալք հայ են։ կուսանին հայ լեզու աշխարհաբառ, պատմութիւն, կրօնք, ֆրանսերէն, գերմաներէն լեզուներն և նախնական վարժարանաց համար որոշուած ուսմանց տարերքներն։

Անցեալ տարի երբ Պօլսէն նոր հասայ հոս, գտայ մէկ օգնական ուսուցիչ որ աշակերտաց սովրեցուցած էր մի քիչ հայերէն կարդալ և գրել։ ուսանողք չէին հասկնար ո'չ մի բառ հայերէն կամ ֆրանսերէն, և ինձ անծանօթ էր րումաներէն լեզուն։ ուստի դիւրին է դուշակել թէ քանի՛ մեծ դժուարութիւն կրեցի մինչ որ յաջողեցայ մանկավարժական նոր դրութեամբ ուսուցանել բուն կարելոյն հայ լեզուն խօսիլ, թարգմանել, լուծել, աշխարհաբար լեզուաւ քերականութիւն, նամակագրութիւն, պատմութիւն ևն։ որոց ամենքն ալ դրեթէ գրաւոր կ'ուանդուին, չունենալով մի յարմար դասագիրք աշակերտաց։ կրկնակի դժուարութիւն, դի առաջին անգամ կը տեսնէի իմ առաջ նախնական վարժարանի դասատուի ուսանողներ։ չի յուսահատեցայ և գործեցի այլ չի յաջողեցայ աղգային կառավարել մի դաստիարակութիւն տալ, ուստի հրաժարեցայ ինծորակութեան միջամտելէ, տեսնելով որ անընդհատ հարուածները կ'ուղղուին ինձ դէմ, զորոյ չուզեմ խօսիլ։

(Շարունակելի)
Հ. Կ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի օր Ազգային ժողովը գումարուեցաւ Վէբոայլ և կէսօրէն յետոյ ձեռնարկեց Ֆրանսահնոր նահապահի ընտրութեան, Պ. Ժիւլ Կրեվիի օրթամեայ պաշտօնավարութեան ժամանակը լրացած լինելով։

Անկողմեանները աշխատած են ամեն տեսակ անկարգութիւններով խանգարել ժողովին բարեկարգութիւնը, բայց ինչպես ուրիշ անգամներ, այս անգամ ալ ի դերև ելած են իրենց ջանքերը։ ժողովը մեծամասնութեան որոշմամբ ձեռնարկած է քուէարկութեան և 589 քուէարկուներէն 13 ը սպիտակ քուէ տուած են. մնացած 576 քուէներէն 457 որուած է դարձեալ Պ. Ժիւլ Կրեվիի, 68 Պ. Հանրի Պրիսօնի, 14 Պ. ոը Ֆրէյսինէին, 10 Պ. Անադոլ ոը լա Ֆօրժին և այլն։ Ուրեմն Պ. Ժիւլ Կրեվին վերստին ՆԱԽԱԳԱՀ ընտրուած է Ֆրանսայի Հանրապետութեան, կըրկնի եօթնամեայ չրջանի համար։

Ամեն տէրութիւններուն ար.քունիքներէ և զանազան կողմերէ չնորհաւորական հեռագիրներ կը տեղան Պ. Ժիւլ Կրեվիին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Փարիզ, 27 դեկտ.

Կը հեռագրեն թէ Թիւրքիան կը փափաքի գլխաւոր դերն ունենալ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ խաղաղական բանակցութիւններուն մէջ և կը համարի թէ պուկար պատուիրակը Մաճիա փաշայի օգնականի պաշտօնն պէտք է ունենայ։ Բ. Դրան այս մտադրութիւններուն դէմ առարկութիւններ կը լինին Սօֆիոյի մէջ թէ երբ պատերազմին սկիզբը Ալեքսանդր իշխանը օգնութեան կանչեց Բ. Դրան, սա չհկաւ օգնել Պուլկարիոյն։

Իրաւ է որ Բումելիի պահպանման զօրքերն մի կարևոր մաս ունեցան կռուին մէջ և Թիւրքիան այդ պահպանի զօրքերը կուզէ նկատել իրը իրեն վերաբերող վիճաւորական ոյժերը։

—Իտալիան պարզապէս պիտի աւելցարիէ մեծ պետութիւններին Պուլկարիոյ և Բումելիոյ միութիւնը։

Կ. Պօլսէն կը հեռագրեն դեկտ. 26 ին հետևեալը.

Սերպօ — պուլկարական պինադատարին համար որոշուած երկար պայմանաժամը անհապաղ տալու պետութիւն պատ է Բ. Դրան վրայ որ այդ բանի մէջ կենթադրէ տեսնել թէ մի քանի պետութիւններ փափաք ունին Թիւրքիոյ տեսութիւններին հակառակ մի կարգադրութիւն անել։

«Այս պատճառով, Բ. Դուռը դեկտ. 23 ին հեռագրելով մեծ պետութիւններին նոցա ուշադրութիւն հրաւիրած է Բումելիի անհաստատ վիճակին, մաքերի անհանգստութեան և այն դրամական զոհողութիւններուն վերայ որք պիտի ծանրանան իւր վրայ եթէ արդի տագնապ չարունակէ։ Ուստի նորէն կը պնդէ թէ պէտք է որ մեծ պետութիւնները համաձայնուին կարելի եղածին չափ շուտ վերջ տալու համար այս տագնապի։

«Բ. Դրան առաջարկին վրայ, հաւանական է որ մինչև 20 օր մի քանի ֆէրմանա դումարուի»։

Փարիզ, 28 դեկտ.

Կ. Պօլսէն կիմացունեն թէ լիջօրէն նկատողութեան առնուած է իրաւարարութեան խնդիրը, Բ. Դրան և Պունատատանի մէջ առկախ խնդիրները կարգադրելու համար։ Իրաւարարն ընտրելու մասին բանական դժուարութիւն ծագած է, թէև կը յուսացուի որ այդ ալ կը դիւրանայ ընդհատ։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսան պիտի հրաւիրուի այդ պաշտօնի, թէև Անգլիան շատ ջանքեր կանէ ինք բնարուելու համար։

—Նօվօ-Մէյօի և Քրիմկօժեսի գիւղերն որոնք վրանիա նահանգին մէջ կը գտնուին, մի նոր կռուի առարկ դարձան։ Սերպ խօսակիցներն ներկայացան Պուկարեստի հրամատարին որին յայտարարեցին թէ պինադարին համաձայն յետ պիտի քաշուէին երեք հազարամեթր։ բայց առաւօտեան ժամ 10 ի առիններ օդուստ քաղելով մնուշէն, իրենց զօրքերը մօտեցան նախապահնորդ պուլկար զօրքերին և երեք կողմէ կրակ բացին անոնց վրայ։ Մի ոպայ և մի քանի զօրքեր վիրաւորուեցան։ Պուլկարական կառավարութիւնը այս եղելութիւնները պիտի ծանօթացունէ մեծ պետութիւններին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Անցած ուրբաթ և շաբաթ օրերը Մնուէնդի ատն լինելով բատ Լատինացւոց, Պուրսը փակ էր։ այդ պատճառով առևտրական մեր շաբաթական տեսութիւն չհրատարակեցինք այսօր։

Գ.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

«Արմենիա»ի բաժնորդագրութիւնները կը լինին տարեկան, վեցամսեայ կամ եռամսեայ։ Ուստի նոր բաժնորդ դրուողները պէտք է ատանան իրենց թերթերը կամ օգոստոս ամսի (եւրոպական ամսաթուով) կամ նոյեմբեր կամ փետրվարի և կամ մայիսի սկիզբէն։ Բաժնորդագրները պէտք է որ կանխիկ վճարուին։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԴԻՒՅԱԶՆՈՒՀԻՄԸ գին 50 սանթիմ.
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ » 20 »

Կը ծախուին Պարսկ., «Արմենիա» յրատարի խմբագրատունը։

Ուտար քաղաքացիներին կը դրկուի փոստով, եթէ վերոյգրեալ գիներով Թրանսատլանտիկան, բրբական կամ ռուսական փոստի բղրադրոշմ դրկեն «Արմենիա»ի խմբագրատունը։

JOHN SARKIS
PAPASIAN
PAPETERIE — LIBRAIRIE
Magasin de Musique
RUE FRANQUE, PASSAGE CRAMER, 1
SMYRNE (Turquie d'Asie)

Fournitures pour Consulats, Agences, Bureaux, Écoles, etc.
Articles pour Photographes ,peintres et ingénieurs.
Cartes Géographiques et maritimes' Plans de Smyrne et photographies (vues) de différentes villes de l'Asie-Mineure.
Reliure en tous genres, et Commissoins de travaux d'imprimerie.
Tablaux, Corniches, Baguettes. *Encadrements* avec soin et précision.
Grand assortiment de Musique des plus renommés éditeurs et *Seul Dépôt* des éditions économiques de Ricordi, Peters et Litolff.
Instruments à Cordes, Pupitres-musique, Cordes pour Violon, Guitarre, Mandoline et Piano des meilleures fabriques d'Europe, etc.,etc.
nO se charge de toutes sortes de Commissions.

ՄԱՆՈՒԿ ՄԻՐԱՆՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԴՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՑԱՐՆԱԿ ԴԱԻԱՌՈՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱՃԿԱՏՈՒՆԻ

ՏԵՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ ՍԱՀԼԻՆ ԵՒ ՁՈՐԼԻՆ ՀՆԼԻՆ ԵՒ ՆՈՐԼԻՆ ՊԻՏԱՆԻ ԴԻՏՈՂ

= =

Մասն Ա. Բ. Գ. (առարո)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարագրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխարհագրութիւնն, չնչն և ամսոյ վանօրէից նկարագիրն, առանդութիւնք և այլ նիւթեր պարունակող Ազգ. գործ մի է, ամենակարևոր և հետաքրքրական գրուած չրջահայեաց և չատ նուրբ տեսութեամբ արժանի ամեն Հայու յաճախակի վերծանութեան։

կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քովկեդրոնատեղին է Պօլիս Պահէչ-գափու հացագործի փատն դէմ Գ. էֆ. Ճանեանի վաճառատուն, թիւ 11։

Գին — Ա. և Գ. մասերն 8 ական, իսկ Բ. մասն 10 դահեկանի։

Վարժարանաց համար գոհացուցիչ զեղչ կը լինի, և յանձնարարութիւնք ճշդիւ կը կատարուին։

ՏՆՕՐԻՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՑԻ.
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.